

B.A Semester - 3 (NEP-2020) Examination

OCT/NOV-2025

SAN: DashKumarCharitam (Shashtho-UchhaVaas) (Major-6)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના ગદ્યખંડોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (કોઈ પણ બે) (૧૦)

Que-1 Translate the following passages into Gujarati. (Any two) (10)

- ૧) સોડપ્યાચચક્ષે-દેવ! સોડહમપિ સુહૃત્સાધારણભ્રમણકારણ:સુહૃદેષુ દામલિપ્તાહ્વયસ્ય નગરસ્ય બાહ્યોદ્યાને મહાન્તમુત્સવ-સમાજમાલોકયમ્ । તત્ર ક્વચિદતિમુક્તકલતામણ્ડપે કમપિવીણાવાદેનાત્માનંવિનોદયન્તમુત્કણ્ઠિતંયુવાનમદ્રાક્ષમ્ । અપ્રાક્ષં ચ -'ભદ્ર ! કો નામાયમુત્સવઃ, કિમર્થં વા સમારબ્ધઃ કેન વાનિમિત્તેનોત્સવમનાદત્યૈકાન્તે ભવાનુત્કણ્ઠિતં ઇવ પરિવાદિની-દ્વિતીયસ્તિષ્ઠતિ?'ઈતિ । સોડભ્યધત્ત 'સૌમ્યસુહૃપતિસ્તુઙ્ગ-ધન્વનામાનપત્યઃપ્રાર્થિતાવાનમુષ્મિત્રાયતને વિસ્મૃતવિન્ધ્યવાસરાગં વસન્ત્યાવિન્ધ્યવાસિન્યાઃ પાદમૂલાદપત્યદ્વયમ્ । અનયા ચ કિલાસ્મૈ પ્રતિશયિતાયસ્વપ્ને સમાદિષ્ટમ્ સમુત્પત્સ્યતે તત્રૈકઃ પુત્રઃ, જનિષ્યતે ચૈકા દુહિતા।સતુ તસ્યા: પાણિગ્રાહકમનુજીવિષ્યતિ ।
- ૨) અસ્તિ સૌરાષ્ટ્રેષુ વલભી નામ નગરી । તસ્યાં ગૃહગુપ્તનામ્નો । ગુહ્યકેન્દ્રતુલ્યવિભવસ્ય નાવિકપતેર્દુહિતા રત્નવતી નામ । તાં કિલ મધુમત્યાઃ સમુપાગમ્ય બલભદ્રો નામ સાર્થવાહપુત્રઃ પર્યગૈષીત્ । તયાપિ નવવધ્વા રહસિ રભસવિધિતસુરતસુખો ઇતિતિ દ્વેષમલ્પેતરં બબન્ધ । ન. તાં પુનર્દ્રષ્ટુમિષ્ટવાન્ । તદ્ગૃહાગમનમપિ સુહૃદ્વાક્યશતાતિવર્તી લજ્જયા પરિજહાર । તાં ચ દુર્ભગાં તદાપ્રભૃત્યેવ 'નેયં રત્નવતી, નિમ્બવતી ચેયમ્' ઇતિ સ્વજનઃ પરજનશ્ચ પરિબભૂવ ।
- ૩) 'કિમિયં લક્ષ્મીઃ? નહિ નહિ । તસ્યાઃ કિલ હસ્તે વિન્યસ્તં કમલમ્ અસ્યાસ્તુ હસ્ત એવ કમલમ્ । ભુક્તપૂર્વા ચ સા પુરાતનેન પુંસા પૂર્વરાજૈશ્ચ, અસ્યાઃ પુનરવદ્યમયાતયામં ચ યૌવનમ્' ઇતિ ચિન્તયત્યેવમયિ,સાડનઘસર્વગાત્રીવ્યત્યસ્તહસ્તપલ્લવાગ્રસ્પૃષ્ટભૂમિરાલોલનીલકુટિલાલકાસવિભ્રમંભગવ તીમભિવન્દ્યકન્દુકમન્દરાગરૂષિતાક્ષમનઙ્ગમિવાવલમ્બત લીલાશિથિલં ચ ભૂમૌ મુક્તવતી ।
- ૪) અથ પાનીયાર્થિસાર્થજનસમાપત્તિદૃષ્ટોદ્ધૃતમવન્તિષુ ભ્રમન્ત- માહારાર્થિનં ભર્તારમુપલભ્ય સા ધૂમિની 'યેન મે પતિર્વિકલીકૃતઃ સ દુરાત્માડયમ્'ઈતિ તસ્ય સાધોશ્ચિત્રવધમજ્ઞેન રાજ્ઞા સમાદેશયાંચકાર । ધન્યકસ્તુ દત્તપશ્ચાદ્વન્ધો વધ્યભૂમિં નીયમાનઃ સશેષત્વાદાયુષઃ 'યો. મયા વિકલીકૃતોડભિમતો ભિક્ષુઃ, સ ચેન્મે પાપમાચક્ષીત, યુક્તો મે દણ્ડઃ 'ઇત્યદીનમધિકૃતં જગાદ । 'કો દોષઃ ?'ઈત્યુપનીય દર્શિતિડમુષ્મિન્સ વિકલઃપર્યશ્ચઃ પાદપતિતસ્તસ્ય સાધોસ્તત્સુકૃતમસત્યાશ્ચ તસ્યાસ્તથાભૂતં દુશ્ચરિતમાર્યબુદ્ધિરાચચક્ષે ।

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૧ નીચેની પંક્તિઓને સંસંદર્ભ સમજાવો. (કોઈ પણ બે)

Que-1 Explain the following lines with context. (Any two)

- ૧) એષ હિ દેવતા સમાદિષ્ટો વિધિઃ ।
- ૨) તદ બ્રવીમિ । સ્ત્રી હૃદયં કૂર ઇતિ ।
- ૩) ગૃહિણઃ પ્રિયહિતાય દારગુણાઃ ।
- ૪) ચિત્રેયં દૈવગતિઃ । અવસરેષુ પુષ્કલઃ પુરુષકારઃ ।

પ્રશ્ન-૨ કવિ દંડીનું જીવન અને કવન પર વિસ્તૃત માહિતી આપો. (૧૦)

Que-2 Provide detailed information on the life and works of the poet Dandi. (10)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૨ સંસ્કૃત ગદ્યનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો.

Que-2 Describe the origin and development of Sanskrit prose.

- પ્રશ્ન-૩ (બ્રહ્મરાક્ષસ મિત્રગુપ્તયો; સંવાદ:) બ્રહ્મરાક્ષસ અને મિત્રગુપ્તનો સંવાદ વર્ણવો. (૧૦)
 Que-3 Write the dialogue between Brahmarakshas and Mitragupta. (10)
 અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ 'દશકુમાર ચરિતમ્' કૃતિના આધારે ધુમિની અને ગોમિનીની વાર્તાઓ પરસ્પરવિરોધી સ્ત્રી ચરિત્રનું વર્ણન કરે છે સમજાવો.
 Que-3 Based on "Dashakumaracharita," explain the opposite female characters of Dhumini and Gomini.
 પ્રશ્ન-૪ 'દશકુમાર ચરિતમ્' ઉચ્છવાસ-૬ ના આધારે નિતંબવતીનું વૃત્તાંત વર્ણવો. (૧૦)
 Que-4 Based on "Dashakumaracharita," describe the story of Nitambavati from the 6th Episode. (10)
 અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ 'દશકુમાર ચરિતમ્' ને આધારે ઉચ્છવાસ-૬ નું રસ દર્શન કરાવો..
 Que-4 Based on *Dashakumaracharita*, explain the aesthetic experience of *Ucchvasa-6*.
 પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી વિષય પર ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (૧૦)
 Que-5 Write short notes on any two of the following. (10)
- ૧) 'દશકુમાર ચરિતમ્' શીર્ષક
Title of "Dashakumaracharita"
 - ૨) નિમ્બવતી કથાનક
The Narrative of Nimbavati
 - ૩) કન્દુકાવતી ની કન્દુક ક્રીડા
Kandukavati's Kanduk Play
 - ૪) ત્રયો દણ્ડી પ્રબન્ધા: I
Three Dandiya Works
